

1 Yóáane

¹ Aagómá maa-márámá íma pááq uráitana wemá máqe-uraiye. ketáá wenáama ítareqtaa wemmá ketáái túrannapotaa aónareqtaa tiyáákakeqtaa wenaneqá ánêkukaunatae. Aagómá wenáaimma matúq-matuq umá mái-auwaraimma wáiyе.

² maami matúq-matuq umá mái-auwarai-naqa wemmá ketáá aónaraunaboaqtaa ketáá keráwáqá kétima-timunatae. Ítu Káríqto matúq-matuq umá maí-auwarai-naqa naayóbáqá aboátê máqena wanamááríq kumma tiráátiraiqtaae. ³ miráipoana ketáá móra-tuyanakaq ketibotêteaagaraq wanáaniko Ítu Káríqtogaraq yokéqtaa nónabi aónareqtaa ítarauna-yataaqa timá tímikaunatae. ketáámá kétima-yimunataama minnâ keráwákáráq mimórátúyánákáq maraígáae téqtaa kétunatae. ⁴ keráwáqtí timuq-yatáákómá mútûq pááq íniye téqtaa maami-qtátááqá keráwáqtôpaq kágayaunatae. ⁵ ketáámá maamin-áímmá Áánûqtuni áanikonopake ítareqtaa keráwáqá kétima-timunataama minnâ mírá-uraiye. Áánûqtuma ómmá máiyе. wepímmá móra pááqyamma íma kumayuq-yátááqá wáiyе.

⁶ abo ketáá téqtaa “Áánûqtugaraq móra-tuyanakaq kémaraunatae” tennatáámánibo ketáá kumayuq-ápi Áánûqtu íma máikaq uréire kéeqtaa minnâ kaaqaarimá kétéqtaa íma árain-apimma kéraunatae.

⁷ aanibo ópí tágaipin-amma Áánûqtu máikaq uréire kéeqtaa míráonataama ketáámá kímora-tuyanakaq maqmá yáátáá kékumayaunataa

aanikom Ítuni naaegómá ketááí kúmiq-yataaqa tete umá ketirunóbáqtáá mamá aúgen-auge kéumatikaiqtaae. ⁸ “kepíqtáá íma kúmiq-yataaqa wáyiye” tennatáámá minná kenamááríqtaa ketááí tíyakomma kaaqaari kétima-kaunananata árain-aain-aimma kepíqtáá íma wáyiye. ⁹ ketáá Áánûqtuma paá timá ámenunataama, nói-kumiq-yataarirabi ketááámá uráunataama miráinana wemá ketááí kúmiq-yataaqa mamá awikáqtuwainanama ketááí kúmiq-yataakoni anónnáma íma paá wániye. Áánûqtu aati-aatimá yabíqma kateko umá máinapoana ketááí tái-yataaqa wemá tete umá tirunóbáké paábaq kématuwena aúgen-auge kéumatikaiqtaae. ¹⁰ Áánûqtu maará kétie. “mágte-kayukama kúmiq-yataariq urááe.” téna kétie. áaqibo ketáá téqtaa “kúmiq-yataariq íuraunatae” téqtaama aanibo min-áímmá minná “Áánûqtuma kaaqaari-náré” téqtaa kétunanataa Áánûqtuni watáagoma kepíqtáá íma kewaiye.

2

¹ pááqya-noiyapo, kúmiq-yataariq íigaae téq kemá maami-qtátááqá kágayaune. áaqibo kúmiq-yataariq íyana móra-nakoma tíwáqnaa ínîn-naqa Ítu Káríqtomiye. wemá wenamáa íma kúmiq-yataariq uráibo kateko-yátáákón áai-nakoboana ketááí táayabo ínîn-naqa máiye. ² kenamáa ketááí kúmiq-yataaqtaba ípukaibo máqtemma maa-márábi-káyukátí kúmiq-yataaqtaba pukáye. miráipoana Ítuma ketááí kúmiq-yataakoni ápéqa máiye. ³ Áánûqtuni ámáan-aimma itéqtaa miráonataama ketááámá áraimma kanaaráq aónanunatae.

Áánûqtumma káonaunatae. ⁴ móra-nakoma téna “kemá wemmá aónaraune” ténamanibo wenámáan-aimma iténa mirá íkéena wemá kaaqaari-náqá máitana árain-aain-aimma wepímmá íkéwaiye. ⁵ ááqibo móra-nakoma wenámáan-aimma iténa mirá kéitanama wepímmá Áánûqtuni akaí-yátááqá ógiqma pááq umá wániye. ⁶ móra-nakoma téna “kemá wepí kémaune” ténama wemá Ítu Káríqtoma máqe-urainikaa móraiq umá maíno. ⁷ tíkái-kayukao, kemá maan-ámáán-áímmá íma aúgen-amaan-aimma kágatimune. ááqibo maaminná naayón-ámáán-áímmá kágatimune. kerawáqá naayóbáké ítameq utáámibó ⁸ maamin-áúgén-ámáán-áímmá áraimma Ítupi miráurainikaa umá íbêqa kerawápí mirá kíye. kumayuq-yátáákómá kékayatamakitana ókómá kerawápí ógiqma pááq umá wáipoana mirárará umá maamin-ámáán-áímmá aúgema wáiyé. minná árain-okoma íbêqa kétagaiye. ⁹ móra-nakoma téna “kemá ókóní aapí kémaune” kékétenamanibo Ítu Káríqtomma arummá amí-naqa áyámma kékumakenama wemá paá kumayupí máiyé. ¹⁰ ááqibo wení ábâkora-naqa Ítu Káríqtomma arummá amí-nakomma kákainanama ókóní-aapi kékéaitana wemá waayúkama otaa-qtátááriq íkéumayikaiye. ¹¹ ááqibo wení ábâkora-naqa Ítu Káríqtomi aanábómá áyámma kékumakenama kumayupí kékmaiye. kumayuq-yátáákómá aúramma kékgaropa-makaipoana wemá náakarabi uréire kínea íkaonaiye. ¹² pááqya-noiyapo, Ítu Káríqtoma kerawáqtábá pukáipoana kerawáqtí kúmiq-yataaqa áqa mamá yukéna awikátukaiye. ¹³ ketibóutaao,

áaimma áqtaraikake máqe-urainaqa Îtu Káríqtomma wemmá káonaapoqa keráwáqtôpaq kemá kágayaune. maabuibóákaao, keráwáqá mamá Tái-nakomma márúte yukáápoaq kemá keráwáqtôpaq kágayaune. pááqya-noiyapo, keráwáqá ketibotáá Áánûqtumma káonaapoaq keráwáqtôpaq kemá kágayaune. ¹⁴ketibóutaa, áaimma áqtaraikake máqe-urai-naqa Îtu Káríqtomma wemmá aónaraapoaq keráwátôpaq kemá agatáune. maabuibóákaao, Áánûqtun áabi keráwáqá akoqnáá uréq Táigo-nakoma uyáqtá-maqma máápoaq keráwáqtôpaq kemá agatáune. ¹⁵maa-márágón áaikokaraq maa-márabi-qtátáátábágáráq ítikaino. móra-nakoma maa-márábín-ámmá kéwaraitanama ketibotáái akaí-yátááqá arupimmá íma wákiye. ¹⁶wenaúgon amuq-yatáákáráq aúrananna aí-yátáákáráq aweké kuí-yátáákáráq Áánûqtunopake íma iráibo mirái-qtataaqa maa-márábíké-qtátááré. ¹⁷máqtemma maa-márágóní waayúkama yúrananna káetama maami-qtátáákáráq maa-márágóní waayúkagaraq paábaq yátamakinoe. áaqibo móra-nakoma Áánûqtun aúyánámmá warénama matúq-matuq umá paá mániye. Îtu Káríqtoni webóé. ¹⁸pááqya-noiyapo, maannáma aqtó-kánááráq íye. keráwáqá ítarae. Îtu Káríqtoni anómma webó-náqá íniye. íbêqa netuqyaa Îtu Káríqtoni webó-wáyúkámá áqa irááe. miráitaqtaa káonaunatae. mi-kánáámá aqtó-kánááráq íye. ¹⁹Îtu Káríqtoni webó-wáyúkámá yaímma keqtáábíké kóuraamanibo yeráwáqá íma keqtááráá umá máqe-uraae. yeráwáqá keqtáágáráq móra-yuyanakaq marétaraatati ketáátê máneta oné.

ááqibo tiyuwéta keqtáábíké káouraapoata íma ketáái árai-kayukama kétiraateqtaae. ²⁰ ááqibo kerawáqá máqte-kayukabike Aokaq-nákómá tiwíkaipoaq máqte-qtataaqa áraimma kéitaae. ²¹ árain-aain-aimma íma kéitaawapoaq íkagatimunabo árain-aain-aimma kerawáqá áqa kéitaawapoaq kemá kágatimune. kerawáqá kéitaae. árain-aipikemma móra kaaqaari-áimmá íma kanaaráq páaq kíye. ²² náawaq kaaqaari-náqá máiyo? “Ítuma íma Káriqtoma máiye” téna aboáqtábágáráq áanikoqtabagaraq wakaráína-naqa wemá kaaqaari-náqá Ítu Káriqtoni webó-náré. ²³ náawabi Áánûqtuni áanikoqtaba wakaráínama Áánûqtu wetê ímaipoana kéqo-keqyataariq íumakaniye. náawabi áanikomma arummá kámenama aboámá wetê máiye. ²⁴ aamá áaimma áqtaraikake ítaraamma tirupi yuwáiyana maíno. tirupi yuwáiyana kémainaraq kerawáqá mórabi áanikopikaraq aboápíkáráq mánoe. ²⁵ Ítu Káriqto timá akoqnáá umá tiráyiye. “matúq-matuq umá mái-auwaraimma timínénataa keqtáámá timá akoqnáá umátíkaraiqtaae. kaaqaari-wáyúkámá kerawáqá árain-apike ²⁶ tiwíqma paábaq tiyuwánéta kíoe. minnáyaba kemá kágatimune. ²⁷ ááqibo Aokaq-Áágómmá tímikaitana paá kerawápi ku máipoaq kerawáqá káqomma tirááti-naqtaba ítikaniye. wenamáa máqte-qtataaqtaba kétiraatena kétima-timenataa aanibo nóninabi kétiraatena kétima-timenataa iqtáámá árain-aain-aimma wáyiye. kaaqaari-áimmá íma wáyiye. ááqibo Aokaq-Áágó nóninabi tiráátiñiq umá Ítu Káriqtopi máero. ²⁸ pááqya-noiyapo, Ítu Káriqtopi kémaiyana wemá

yínaqtaa wemmá káoneqtaama mikáq wenaúbáq tigae-tigae íeqtaa kanaaráq itó-uma mánunatae. ²⁹ keráwáqá aónaraae. Áánûqtupimma kúmiq-yataaqá íma wáiye. kateko-yátáákón áaimma máiye. móraiq umá kateko-yátáákón áai-kayukama yeráwáqá Áánûqtu aúgemma maqyíkáraiye.

3

Áánûqtun-araabitie.

¹ keqtáyábá akaí-yátááqá abó “íráqône” téqtaa ketáámá wenáráabitie tenúnatae. miráipoata yeráwáqá Áánûqtuma íkaonaapoata maa-márabí-káyúkámá ketáágáráq ítimonaraaqtaae. ² tíkái-kayukao, íbêqa Áánûqtuni áráabititaa mánunataamanibo anaaékaq nóikaakanaq mánunataabiyo? íbêqa ketáá íma ítaraunataamanibo ketáá ítaraunataama wemmá aónaraunaboqtaa weráá umá mánunatae. mikáq wenáaimma mútûq kanaaráq aónanunatae. ³ máqtemmá wekáq yirummá kámeta awé íya-kayukama Íturaa-kayukama yeráwáqá kúmiq-yataakon-aaq ikatéta nékaq mááe. ⁴ móra-nakoma kúmiq-yataariq kéena wemá aamá aúmatan-aimma kékawitiye. kúmiq-yataaqá maannámiye. Áánûqtuni ámáan-aimma yawiténama kúmiq-yataaqá mi wáiye. ⁵ keráwáqá aónaraae. wemá aúgaraq-naqa aúkáimma wemá ketáái kúmiq-yataaqá matuwáínayataba kukákiye. Ítupimma íma kúmiq-yataaqá wáiye. ⁶ morá-nakoma Ítu Káríqtopimmo kékmaenama kúmiq-yataariq íma umáena wíniye. ááqibo kúmiq-yataariq umáena

kéwenama wemmá íma ítarena íaonaraiye. ⁷ pááqyanóiyapo, móra-nakomma íyuwaiyanawaq árain-apike tiwíqma paábaq tiyuwaíno. náawabi kúmiq-yataariq íumaena wína-nakoma Îtuma kateko umá máinikaa umá mániye. ⁸ náawabi kúmiq-yataariq umáena wína-nakoma wemá Tááqtaani áaimma kékmayaiye. Tááqtaama áqnáabaq áaimma áqtáraikake aati-aatimá kúmiq-yataariq umáena kéuiye. miráipoana Áánûqtun-aanikoma Tááqtaani mayaímá matuwáínayataba kukáiyе. ⁹ áaqibo náawanabi Áánûqtuma marákáraitanaama aati-aatimá íma wení kúmiq-yataariq umáena kéuiye. Áánûqtuni kateko-yátáákón ayu-qtatááqá wepí máipoana wemmá Áánûqtu marákáraitanaama kúmiq-yataariq íma kanaaráq umáena kéuiye. ¹⁰ miráinaqtaa náayubi Áánûqtuni áráabiti máewata náayubi Tááqtaani áráabiti maiyamma yimónanunatae. náayubi íma kateko umá máeta kúmiq-yataariq umáe uyetáma yemá Îtumma yirummá áme-kayukayaba íkéyikaitata yerawáqá Áánûqtuni áráabiti íma máae.

weqtábá kákaina weqtábá kákaina umá máero.

¹¹ maamin-áímmá áqnáabake minnámo ítarraamma weqtábá kákaina weqtábá kákaina umá mánatae. ¹² ketáá íma Káainaraa umá mánatae. anómma Tái-nakoni iyápómá wenábâkomma ikákaimma nôraq itanawáq wemmá ikákaiyo? minnâ wení mayaígómá táígóni itana ábâkoni mayaígómá íráqôníq itanabóana ikákaiye. ¹³ ketibâqawaayuo, maa-márábí-káyúkámá íyammo kéumatikaiyama íma iyánáaq oro. ¹⁴ máqtemma Îtun anaaé wáráá-kayukama keqtáámá kétikaipoaqtaa

aónaraunataama tirun-íyápómá puí-yátáákómmá yátamaqtuweqtaa matúq-matuq umá mái-auwaraipiqtaa yabékuraunatae. ááqibo náayubi Îtun anaaé wáráa-kayukayaba íkeyikaipoata yemá puí-yátáápí paá máae. ¹⁵ móra-nakoma náawabi Îtun anaaé wáráin-abakoraa-naqa áyámma kéumakenama aúyánápí ikámma púímma wemá yíkaminakaa-nare. kerawáqá aónaraae. waayúkama yíkamiya-kayuka matúq-matuq umá mái-auwaraimma ímatokaae. ¹⁶ maaminnâ nóninabi akaí-yátáákón áaiqtaba tiráatiraiqtaae. Îtu Káríqtoma keqtááyábáé téna pukáiyé. miráinaqtaa ketáámá ketáái aanábó-yátábátáá kanaaráq puyónátae. ¹⁷ móra-nakoma náawabi áwáqnaa í-yátááqá matokáinama Îtun anaaé wáráa-kayukabike móra-nakoma náawabi áwáqnaa í-yátááqtábá kákaitana aónaraimanibo weqtábá wenáyakoma aúyakuraitana íámikaimma Áánûqtuni akaí-yátááqá wepímmá kémajyo? ¹⁸ ketí pááqya-noiyapo, ketáái tikaí-yátáákómá watáama paá tóyaukaken-aimma íwaino. ketáái tikaí-yátááqá áráimma yiráátéqtaa máqte-qtataariq ónátae.

Áánûqtun aúbáq ikatíq íena itó-uma akoqnáá umá mániye.

¹⁹ máqte-qtataariq onna-yátáákótáá ketáái tikaí-yátááqá áraimma yiráátéqtaa miráona-yataakotaa Áánûqtun aúbáq akoqnáá umá kanaaráq itó kénunatae. ²⁰ ketáámá kenamááriq ketúyánákótáá ketúbi maránímma minnáyabagaraq Áánûqtuma kétaiye. Áánûqtu ketúyánákótáá uyátá-maqma máitaqtaa káonaunatae. wemá máqte-qtataaqtaba kétaiye. ²¹ títáí-kayukao, ketúyánákótáá ketúbi

ímarainaqtaama Áánûqtuni aúbáq akoqnáá umá kanaaráq itó-onunatae. ²² wenámáan-aimma kéiteqtaa miráonaboanataa aati-aatimá amuqá maraína-yataariq-aatuqma onanatáámá nói-qtataaqtababi ítáana-yataaqttaa wenôpake paá mayánúnatae. ²³ maaminnâ wení ámáan-aimma mirá-uraiye. áqnáabaqa wenáanikoma Îtu Káríqtokaq tirummá áméro. ááqibo “káqomma weqtábá kákaina weqtábá kákaina umá máero.” téna Îtuma wemá timá tímikainiqtaa ónátae. ²⁴ náawabi maamikáyáq-ámáán-álkárátá kéitená miráina wemá Áánûqtupi kémaitana Áánûqtu wepí kémaiye. Áánûqtu wení Aágoma timá tímikaiqtaama “Áánûqtu keqtáábí kémái íyabiyo” téna kétiraatiqtaae.

4

Áánûqtuni árain-aagogaraq waátâgaraq.

¹tíkái-kayukao, íma máqten-aagokaqa tirummá áméro. maqmá aóna-aona umá aonáiyana Áánûqtunopake kéi-nare. netuqyaammá kaaqaari-álkáráq-wáyúkámá maa-márábímmá uréire kéoe. táí-aagoma yirunóbáqá máitana mipíké táí-aimma kéye. ²miráuma aágoma Áánûqtunopakenabiyaa maqmá aóna-aono oro. maamin-áágómá téna “Îtu Káríqtoma aúgaraq-naqa aúkéna Áánûqtunopake kukáiyé” ténama wemá Áánûqtunopake kéye. ³ááqibo maamin-áágómá téna “Îtu Káríqtoma aúgaraq-naqa aúkéna Áánûqtunopake íkukaiye” ténama wemá waátâe. Áánûqtunopake írena wemá Îtu Kárítoni anómma webó-nákónôpake

kéye. minnáyaba “keráwáqá atéráaro” téq timá tímikaunaae. “Îtu Káríqtoni webó-náqá yíniye” tiráunama áqa ya mákiye. ⁴pááqya-noiyapo, keráwáqá Áánûqtu matíkaraipoaq wenáráabiti mááe. keráwápí mái-nakoma uyátá-maqma maa-márábí-náqá máipoana keráwáqá maamin-tái-áágómá yemmá uyátámakuraae. ⁵yemá Îtu Káríqtoni webó-wáyúkámá maa-márágóní waayúkamoe. maa-márágóní waayúkama máapoata yeráwáqá aamá temmá maa-márágóní waayúkama kéitaae. ⁶áaqibo ketáámá Áánûqtu matíkaraipoaqtaa wenáráabiti máunatae. náayubi Áánûqtumma aónaa-kayukama ketáái táama kéitaae. aanibo náayubi Áánûqtumma íma maqyíkárai-kayukama ketáái táama íkeitaae. miráítaqtaa káonaunatae. móra-nakoma árain-aagogaraq-narabi kaaqaari-áágógáráq-nárábiyo.

Áánûqtuma akaí-yátáákón áaine.

⁷ tíkái-kayukao, ketáámá weqtábá kákaina weqtábá kákaina ónátae. akaí-yátááqá Áánûqtunopake kéye. náawabi káqowaqtaba ákain-nakoma wemmá Áánûqtu marákáitana Áánûqtumma káonaiye. ⁸ Áánûqtuma akaí-yátáákón áaimma máipoana náawabi káqowaqtaba íakaina-nakoma Áánûqtumma íkáonaiye. ⁹ kímora wenáanikomma maa-márábí timákaitana aúgen-auwaraimma keqtááyábá mayaígáae téna kukákiye. ¹⁰ ketáái káonaunatae. áraimma akaí-yátááqá ketáái tikaí-yátááqá Áánûqtuqtaba íwáimanibo wení uyátá-maqma akaí-yátááqá keqtááyábá áraimma akaí-yátááqá wákiye. minnâ wemá wenáanimma

timákáitana kumma kaapaq-yátáráq képuyená ketááí kúmiq-yataaqa meyáníq kéumatikaiqtaae. maaminnâ áraimma akaí-yátááqá wáqe-uraiye. ¹¹ tíkái-kayukao, Áánûqtummo miraráá umá kákaina móraiq umá ketáá weqtábá kákaina weqtába kákaina ónátae. ¹² móra-nakoma íma Áánûqtumma aúrapike aónaraimanibo ketáá weqtábá kákaina weqtábá kakáina onanatáámá Áánûqtu kepíqtáá kémayanama wení akaí-yátáákómá kepíqtáá mútûq pááq umá ánataginiye. ¹³ Áánûqtu wení Aokaq-Áámá tiywáitaqtaa yáátáá umá kémayaunaboañataa wepí kemaunananataa wemá kepíqtáá kémaiye. ¹⁴ ketáámá Ítu Káriqtomma aónareqtaaboataa timá tímikaunatae. aboámá wenáanima Ítumma timákáitana maa-márábi-káyúkámá táayabo ínenataa kukáiyé. ¹⁵ náawabi Ítuqtaba “Áánûqtun-aanimiye” téna arummá kámena tin-nákópí Áánûqtuma máitana wemá Áánûqtupi máiyé. ¹⁶ ketáámá káoneqtaa tirummá kámunatae. Áánûqtu keqtááyábá ôriq éna kákaiye. Áánûqtuma akaí-yátáákón-áapoana akaí-yátááqá máiyé. miráipoana náawabi akaí-yátáápí kémaina-nakoma minnâ wemá Áánûqtupi kémaitana Áánûqtuma wepí kémaiye. ¹⁷ yainaí-yúpááráq onanatáámá táqa íkáinanataa akaí-yátááqá kepíqtáá mútûq pááq umá ánataginiye. áaqibo maa-márábíkáráq káqowaqtaba Ítuma ákáiniq umá móraiq umá káqowaqtabataa tikaíkáae. ¹⁸ akaí-yátááqá wárainanama áqa íkaniye. áaqibo akaí-yátááqá mútûq pááq umá ánataguraitana ikatíq-

yataaqa páabaq waqmá kényuwaiye. móra-nakopimma ikatíq-yataaqa wárainanama agaegóní anónnáma táí-apeqtaba awé íniye. áaqibo náawabi ikatíq kéenama wení akaí-yátááqá mútúq íma pááq uráye.

19 áqnáabaqa Áánûqtu keqtááyábá ákaraipoaqtaa ketáá weqtábátáá kanaaráq tikaíkáae. **20** móra-nako téna “Áánûqtutaba kétikaiye” kéténamanibo wemá ábâkoraan-naqa áyámma këumakena wemá min-nákómá kaaqaari kétie. wemmá káonenama wení ábâkoraanataba íkákainanama Áánûqtumma íaonai-waigoma Áánûqtutaba kanaaráq akániyo? ímiye. **21** Ítu Káríqtoma maan-ámáán-áímmá tímikaiqtaae. náawabi Áánûqtuqtaba kákainanama wenanaaé wáráa-kayukayabagaraq akaíno.

5

Îtumma arummá ámîn-nakoma maa-márábi-qtátááqá márúte kényuwaiye.

1 máqtemma náayubi Ítuqtaba “Káríqtoe minnáma Áánûqtu timákariye” téta tíya-kayukama minnâ Áánûqtu maqyíkáraiye. náayubi aboáqtábá yikáínatama aboá maqyíkárai-kayukagaraq kényikaiye. **2** ketáá káonaunatae. minnâ ketáámá Áánûqtuqtaba tikáínaqtaa wení ámáan-aimma taákaq maréqtaama ketáá wenáráabitiyabataa tikaíkáae. **3** ketáá Áánûqtuqtabataa tikáínaqtaama wení ámáan-aimma matoránátae. maamin-ámáán-áímmá íma ummaa kényaiye. **4** máqtemma Áánûqtu maqyíkárai-kayukama maa-márábí-qtátááqá kanaaráqá márúte ibáq kényuwaae. ketáái tirummá amí-yátáákómá maa-márábí-qtátááqá uyátá-maqama kétimiqtaae.

5 náawaq maa-márábí-qtátááqá kanaaráq márúte kényuwaiyo? móra náawabi “Îtuma Áánûqtun-aanikoe” téna arummá ámîn-nakoma wemá maa-márábí-qtátááqá uyátewae kéye.

Áánûqtuma áanikoqtaba abarokáq kétie.

6 Îtu Káríqtoma nokáráq naaegáráqtábá iráye. wenamáa noqtábá íiraibo nokáráq naae-yátábágáráq iráye. káqomma Aokaq-Áágómá Îtu Káríqtomma káonena kétie. áaqibo Aokaq-Áágómá árain-aain-aine. **7-8** kaumo-yátáákómá Îtuqtaba árain-aimma kéte. yerawáqá Aokaq-Áágógáráq nokáráq naaegógáráq wááe. árain-aimma Îtuqtaba kéteta mimórá-yúyánákáq makéta kéte. **9** ketáámá nónainabi waayúkama temmá tirummá kámunatae. áaqibo Áánûqtu nónainabi tiráin-aikoma waayúkama tiráán-aimma uyátá-maqlma kétene maamin-áímmá Áánûqtuma timátukaimma minnâ wenáanikoqtaba tiráye. **10** maamin-áímmá Áánûqtuma timátukaimma máqtemma Îtumma arummá ámê-kayukabi wáye. náawabi Áánûqtu tin-áíkáq íma arummá aménama Áánûqtuqtaba “wemá kaaqaari-náré” kétene Áánûqtu nónainabi áanikoqtaba tin-áímmá arummá íámíqmema kéuiye. **11** áaqibo minnâ árain-aimma Áánûqtu timmá mirá-uraiye. matúq-matuq umá mái-auwaraimma Áánûqtu tímikaiqtaama maamin-áuwáráímmá áanikopi wáye. **12** náawabi móra-nakoma áanikomma arummá aménama wemá matúq-matuq umá mái-auwaraimma mayániye. náawabi áanikomma arummá

íkámenama matúq-matuq umá mái-auwaraimma ímayaniye.

matúq-matuq umá mái-auwaraine.

13 kerawáqá náayubi Áánûqtun-aanikon-awikaq tirummá ámê-kayukabaq kemá maaqtátááqá agatáune. matúq-matuq umá mái-auwaraimma áraimma ítareq matáapoaq kerawáqtábá agatáune. 14 wenáuyánákáq maréqtaa ketáámá Áánûqtukaqtaa nőiqtababi ítáananataama ketáá áraimma káonaunatae. wemá ketáái táaraq itániye. 15 ketáái táaraq kétaiqtaa ketáá káonaunatae. nőiqtababi wekáq ítáananataama wemá áqa kétimiqtæe. 16 ábâkora-nakoma kúmiq-yataariq kéinaa káonema mi-kúmiq-yátáákómá yawááq umá matúq-matuq umá mái-yataapi íkewinaqa kerawáqá Áánûqtukaq itaíyana matúq-matuq umá puí-yátáápíkémá Áánûqtuma mamá wemmá aúgen-auwaraimma amíniye. móra-kumiq-yataakoma matúq-matuq umá puí-yátáápí awíqmena wíniye. minnáyaba “nunamummá tiyo” íketune. máqtemma otaammá kui-yátááqá minnâ kúmiq-yataare. áaqibo ókon-oko-kumiq-yataakoma íma mamá puí-yátáápí awíqme wíniye. 17 máqtemma otáá-qtátááqá minnâ kúmiq-yataare. áaqibo ókon-oko-kumiq-yataakoma matúq-matuq umá puí-yátáápí íma kewiye. 18 ketáá káonaunatae. náawabi Áánûqtu matíkárai-nakoma kúmiq-yataaqá íma umáena kíye. aanibo Áánûqtun-aanikoma wemá kawáá kéumatikaiqtaaboana Tái-nakoma wemmá íma kanaaráq táí-yataariq kéumakaiye. 19 ketáá káonaunatae. Áánûqtun áráabititaa

máunataamanibo tébakaq-wayukama máqtemma maa-márabí-qtátáákáráq Tái-nakoma nôrabi ónááe ti-qtátááqá mirá kékumayikaiye. **20** áaqibo káonaunatae. minnâ Áánûqtun-aanikoma iréna tiráátiraiqtaae. náawabi árain-Aanuqtuma máima ketáámá árain-Aanuqtupi wenáanikoma Ítu Káríqtopi máunatae. maaminnâ árain-Aanuqtugaraq maaminnâ árain-auwaraimma matúq-matuq umá mái-auwaraine. **21** pááqya-noiyapo, kaaqaari Áánûqtunopakema nékaq máero. kemá Yóáane.

**aúgen-anona-anon-aimma
Genesis 12-22 and The New Testament in the Usarufa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na sampela hap Buk Stat long
tokples Usarufa**

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Usarufa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

0cfecb85-a1ae-5e2f-a3f0-4c221d1d6c84